

Posudek na bakalářskou práci oboru Česko-německá studia

Helena Karnitskaya, *Die Rolle von Michail Gorbatschow in dem Prozess der Wiedervereinigung Deutschlands*, Praha 2012.

Tématem této bakalářské práce je úloha generálního tajemníka KSSS Michaila S. Gorbačova v procesu sjednocení Německa v období 1989–1990. Práce je rozdělena do čtyř kapitol: úvodní pojednání o německo-sovětských svazích, Gorbačovovo „nové myšlení“ v německé otázce, sporné body německého sjednocení a jejich vyjednání a nakonec rozbor reflexe tématu na stránkách Lidových novin.

Uvedeným cílem práce je odpovědět na otázky, proč a za jakých okolností Gorbačov svolil ke sjednocení a proč byl za toto rozhodnutí ve své zemi kritizován (zatímco na Západě mu tleskali). (s. 14) Autorka druhou část otázky, a sice recepci Gorbačovovy politiky v domácím prostředí, pojala jako konfrontaci dvou různých názorových proudů v akademickém diskursu. V průběhu textu ji však občas ztrácí ze zřetele a spíše se orientuje na deskripci problematiky (např. příslušnost sjednoceného Německa k vojenským paktům nebo otázka budoucí dislokace „Západní skupiny vojsk“ Sovětské armády) než na tyto dva interpretační proudy, které identifikovala v rozboru literatury (především Abdulah Achtamzjan vs. Alexander von Plato a další západní autoři).

Určitý problém této práce vidím v tom, že se autorce ne vždy daří průběžně udržet pozornost na předmět svého zájmu. Na jednu stranu je to způsobeno šíří tématu, které přeci jenom mohlo být ještě o něco lépe vymezeno. Na druhou stranu různé drobné exkurzy a těkání k jiným tématům působí rušivě a zbytečně torpédují strukturu práce. Autorka se někdy neúčelně rozepisuje o méně podstatných věcech, které tok textu zpomalují. Chybí mi zde očekávané soustředění veškeré pozornosti na Gorbačova a jeho rozhodnutí, čehož následkem je zhruba dvojnásobný rozsah práce oproti požadovanému rozsahu. Na druhou stranu Gorbačov a SSSR nežili ve vzduchoprázdnu, ale jejich kroky byly ovlivňovány názory a rozhodnutími ostatních. Nejen dva německé státy, ale zejména USA zde byly pro SSSR partnerem a protihráčem a hlavním obhájcem myšlenky členství sjednoceného Německa v NATO.

Druhým problémem práce je jazyková stránka, a sice ve smyslu použití vhodného výrazu nebo formulace. Výsledek pak někdy působí rozpačitě, nepřiměřeně nebo někdy dokonce věcně chybně (například nesrozumitelný je prostřední odstavec na s. 22). Některá místa textu jsou tak dost „zelená“ a potřebovala by ještě dozrát. Určitý problém je také v rozlišování mezi důležitým a méně důležitým, mezi tím, co by v práci mělo zaznít a nezaznít a naopak. Prospělo by možná větší soustředění na uzlové body vyjednávacího procesu, které byly již dříve identifikovány sekundární literaturou jako např. summit Bush-Gorbačov na Maltě 2.–3. prosince 1989 nebo podobné setkání na přelomu května a června 1990 ve Washingtonu atd.

Dále je zde poměrně velké množství překlepů a drobných chyb jako je datace stavby berlínské zdi 15. srpna 1961 namísto 13. srpna 1961 nebo jméno „Leonid Chruschtschow“ namísto Nikita Chruschtschow (s. 21) nebo omyly v sémantické rovině jako použití slova *Versager* namísto vhodnějšího *Verräter* (s. 13).

Na druhou stranu vcelku zdařilý je rozbor mediální reflexe sjednocení Německa na stránkách Lidových novin, i když má spíše kvantitativní charakter a bývala by mu byla prospěla větší interpretační hloubka.

Ačkoliv jsem v průběhu vedení práce viděl značné pokroky, přeci jenom mohlo být učiněno více. Práce se tak autorce na některých místech stále trochu vymyká z ruky. Přes toto konstatování však práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení **velmi dobře**.

PhDr. Václav Šmidrkal

Praha, 27. srpna 2012